

Zamyšlení nad komunikováním statistiky v médiích

Dne 20. 4. 2010 nás na internetové stránce www.novinky.cz informovali o proběhnuvším průzkumu zaměstnanosti čerstvých absolventů magisterského prezenčního studia Masarykovy univerzity v Brně. Již sám titulek zní velmi pozitivně: „Průzkum: absolventi Masarykovy univerzity měli práci krátce po promoci“. Informují nás, že 93% absolventů MU již po 3 měsících od promoce mělo zaměstnání. Nezaměstnaných je dle výzkumů 1,4%. Autor článku upozorňuje, že 70% absolventů mělo pracovní místo již v okamžiku promoce. Hledání práce bylo označeno za „velmi obtížné“ 3% dotazovaných, za „poměrně obtížné“ je označilo 20% dotázaných jedinců. Dále se dozvídáme, že 81% absolventů pracuje v oboru, který vystudovali, nebo v oboru podobném, 85% respondentů má zaměstnání, kde je vyžadováno vysokoškolské vzdělání. Přibližně polovina jich pracuje ve veřejném sektoru a nejlépe ohodnocení jsou informatici. Na závěr si můžeme přechíst, že 84% dotazovaných je spokojeno s tím, co jim dala MU během studií do života, 69% respondentů by pak v případě možnosti zvolilo ke studiu stejnou fakultu a 90% absolventů by se vrátilo na Masarykovu univerzitu.

Výše popsáný článek čerpal informace z publikace Jaroslava Nekudy a Tomáše Sirovátky (2010) s názvem Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2007-2008 v praxi. Autoři získali 2041 vyplněných dotazníků, což představuje jejich téměř 47% návratnost. Používají různé druhy zobrazení dat a zabývají se danou problematikou velmi podrobně. Empirická část práce se dělí na 3 hlavní oddíly, přičemž první z nich pracuje s daty získanými od pracujících absolventů MU (cca 1750 osob), druhá část se opírá o vyplněné dotazníky aktuálně nepracujících absolventů MU (cca 300 osob) a konečně třetí oddíl zahrnuje ty, kteří se vyjádřili k otázce zájmu práce v zahraničí a retrospektivnímu zhodnocení úrovně VŠ vzdělání.

Prvním problémem může být ona reálná návratnost dotazníku (47%). **Vzorek zde není náhodný, oslovena byla celá populace absolventů MU z daných let.** Průzkum je dělán sice anonymně, ale přesto bychom mohli uvažovat nad tím, kdo spíše dotazník vyplní. Ti, kteří jsou spokojeni, zaměstnaní, či spíše ti, kterým se tolik nedaří? **Vzorek zde není náhodný, oslovena byla celá populace absolventů MU z daných let.** Článek nám zprostředkovává informaci o nezaměstnanosti absolventů, která činí 1,4%. Abychom mohli se získaným datem dále pracovat, bylo by dobré uvést (jako to činí Nekuda se Sirovátkou) zastoupení nezaměstnaných „čerstvých“ vysokoškolských absolventů v celé populaci (3,1%).

Za zavádějící informaci lze považovat prohlášení: „sedm absolventů z deseti mělo již pracovní místo v okamžiku promoce.“ Autor zde počítá procentuální zastoupení těch, kteří měli práci již před promoci a těch, kteří jí měli prakticky hned po promoci. Dotazník se tázal na to, zda bylo obtížné sehnat práci po ukončení studia na MU? Dle počtu respondentů odpovídajících na tuto otázku vyplývá, že odpovídali i ti, kteří měli již před promoci pracovní místo (56,6%). Nemohou být tato data zavádějící, když přeci práci v daném časovém okamžiku již měli? (Ovšem pokud zde není obsažena možnost shánění dalších pracovních

míst v případě změny práce. Ale to se nikde nedozvídáme.) Tato získaná data nás mohou navést k další otázce: Nemohl by souviset již před promoci **nabitý** pracovní poměr (FI-83,3%) s poptávkou na pracovním trhu? Může se jednat o efekt falešné kauzality právě provedený z mé strany, nicméně ověření této hypotézy by mohlo přinést zajímavé výsledky. Bylo by také třeba zohlednit délku pracovního poměru v době již před promoci i to, že mají největší nástupní plat a rovněž dynamiku růstu mezd v porovnání s ostatními fakultami MU. Zde bychom mohli otestovat lateralitu specifík absolventů FI. Nejasné je vyjádření autora článku, který píše, že: „Mezi nejlépe placené pak patří absolventi fakulty informatiky, u kterých se nástupní platy pohybovaly kolem 26 000 korun a v době realizace výzkumu převyšovaly i 40 000 korun.“ V případě obou hodnot se jedná o aritmetický průměr výše platů absolventů FI a navíc z grafu č. 19 (Nekuda, Sirovátka, 2010) vyplývá velká diferencovanost platů.

Autorovi článku lze vytknout úplná absence jakýchkoliv grafů a tabulek, místo kterých nám nabízí pohled na Univerzitní kampus MU. Autor jen předkládá jednotlivá data, ale nijak se s nimi nesnaží pracovat. Statistiku je možné interpretovat i dezinterpretovat, lze ji ovšem také neinterpretovat a jen popsat, což dle mého názoru činí autor článku. Ovšemže je možné v médiích výsledky průzkumu jen reprodukovat. V takovém případě by však vybraná data měla mít určitou spojující linku, a ne vypadat jako by byla vybrána náhodně. Já se domnívám, že statistika nám nabízí jakýsi základ, z kterého lze usuzovat na možné širší souvislosti (jistě s velkou dávkou rozvahy). Bylo například možné se zamyslet nad souvislostmi počtu uchazečů a absolventů daných fakult či oborů, nad studijními výsledky a nynějšími platy, či nad spokojeností se studiem MU, **součastnou** prací a jejich hodnocením možností čerstvých absolventů.

Použitá literatura:

Nekuda, J., Sirovátka, T. (2010). Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2007-2008 v praxi. Brno: Masarykova univerzita.

<http://www.novinky.cz/veda-skoly/198041-pruzkum-absolventi-masarykovy-univerzity-meli-praci-kratce-po-promoci.html>.

I když jste se nakonec dostal k úvaze, zůstala jen nakousnutá. Kdybyste tu závěrečnou myšlenku pojal jako tezi a postupně pro ni předkládal argumenty, mohla by forma začít připomínat úvahu. Bohužel se Vám nepodařilo se Vám proniknout do samotných základů statistické terminologie (data/statistiky; diferencovanost?). Na dvoustránkovou práci předkládanou navíc podruhé je zde nepřijatelné množství chyb (opakovaná věta, gramatika, překlapy). Chtělo by to více pečlivosti. Práci nepřijímám.

Ob

SJ

